

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน
ของ นายอุดมศักดิ์ นิติมন্ত্রী ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑/๒๕๕๓

เรื่องพิจารณาที่ ๒๑/๒๕๕๒

วันที่ ๒๒ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๓

ประเด็นพิจารณาวินิจฉัย

สมาชิกภาพของนายสุรเดช จิรจิตติเจริญ ผู้ถูกร้อง สมาชิกวุฒิสภาจังหวัดปราจีนบุรี สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๑๕ (๔) ประกอบมาตรา ๑๑๕ (๖) หรือไม่

ความเห็น

ประเด็นวินิจฉัยเบื้องต้น นายสุรเดช จิรจิตติเจริญ ผู้ถูกร้อง ได้ลาออกจากการเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ เมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๔๕ หรือไม่ ในประเด็นนี้ข้อเท็จจริงตามเอกสารคำร้องและการได้สวนของศาลรัฐธรรมนูญรับฟังเป็นข้อยุติได้ว่า ผู้ถูกร้อง ได้สมัครเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๑ ต่อมาผู้ถูกร้อง ได้มีหนังสือถึงหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์เพื่อขอลาออกจากการเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ตั้งแต่วันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ซึ่งหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ได้อนุมัติให้ผู้ถูกร้อง ลาออกจากการเป็นสมาชิกพรรคแล้วตามหนังสือพรรคประชาธิปัตย์ที่ ปชป. ๑๕๘๗/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕ จึงถือได้ว่าผู้ถูกร้องได้ลาออกจากการเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์แล้ว ตั้งแต่วันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๔๕

มีประเด็นพิจารณาต่อไปว่า ผู้ถูกร้อง ได้สมัครเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ในวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๔๕ อีกหรือไม่ ในประเด็นนี้ข้อเท็จจริงปรากฏว่า เมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๑ ผู้ถูกร้องได้ยื่นใบสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดปราจีนบุรี ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดปราจีนบุรีได้ตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ถูกร้อง จากระบบบริหารฐานข้อมูลพรรคการเมืองของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง แล้วปรากฏว่า ผู้ถูกร้อง เลขประจำตัวประชาชน ๓๒๕๐๗๐๐๐๔๕๓๘๗๗ สมัครเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ เมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๔๕

LIRT

เลขประจำตัวสมาชิก ๔๕๓๐๐๑๖๓๓ และไม่พบวันที่พ้นจากสมาชิกภาพของพรรคประชาธิปัตย์ และมีการใส่เครื่องหมายคอกงัน ๓ คอก (***) ในช่องหมายเหตุ ซึ่งหมายถึงในปัจจุบันผู้ถูกร้อง ไม่ได้เป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ จึงมีหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดปราจีนบุรี ค่วนที่สุด ที่ ลต (ปจ) ๐๗๐๓/๘๐ ลงวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๑ ขอให้เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งตรวจสอบความเป็นสมาชิกพรรคการเมืองของผู้ถูกร้อง เพื่อประกอบการพิจารณาตรวจสอบคุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบข้อมูลการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองของผู้ถูกร้องจากระบบฐานข้อมูลสมาชิกพรรคการเมืองของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๐ ผลการตรวจสอบพบว่าผู้ถูกร้อง หมายเลขประจำตัวประชาชน ๓๒๕๐๗๐๐๐๔๕๓๘๗ เป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ หมายเลขประจำตัวสมาชิก ๔๕๓๐๐๑๖๓๓ เข้าเป็นสมาชิกเมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ลต ๐๔๐๑/๑๔๔๘ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๕๑

ต่อมาสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดปราจีนบุรีได้มีหนังสือ ที่ ลต (ปจ) ๐๗๐๐/๑๕๗ ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ขอให้หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์แจ้งยืนยันผลการลาออกจากการเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ของผู้ถูกร้อง เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาว่าผู้ถูกร้องเป็นผู้มีคุณสมบัติครบถ้วนในการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาหรือไม่ ซึ่งพรรคประชาธิปัตย์ได้ตรวจสอบแล้วแจ้งว่าผู้ถูกร้อง เป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ หมายเลข ๓๒๐๓๓๕๐๐๐๒๕ เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๑ และได้พ้นจากการเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์แล้วตั้งแต่วันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ตามหนังสือพรรคประชาธิปัตย์ ที่ ปชป. ๕๑๕๐๐๑๘๐/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ และสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดปราจีนบุรีมีหนังสือ ค่วนที่สุด ที่ ลต (ปจ) ๐๗๐๓/๒๓๘ ลงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ขอให้เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งตรวจสอบการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองของผู้ถูกร้อง อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งสำนักกิจการพรรคการเมืองและการออกเสียงประชามติได้นำเลขประจำตัวประชาชนของผู้ถูกร้อง มาตรวจสอบสถานภาพการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองจากระบบบริหารฐานข้อมูลพรรคการเมืองของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๐ ผลปรากฏว่า ผู้ถูกร้อง เป็นสมาชิก

พรรคประชาธิปัตย์ เลขประจำตัวสมาชิก ๔๕๓๐๐๑๖๓๓ เข้าเป็นสมาชิกพรรคเมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๔๕ แต่พรรคประชาธิปัตย์ได้มีหนังสือ ที่ ปชป. ๕๑๕๐๒๕๗/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๑ แจ้งว่าข้อมูลของผู้ถูกร้อง มีความคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง เนื่องจากผู้ถูกร้อง เป็นสมาชิกพรรคเลขประจำตัวสมาชิก ๓๒๐๓๓๕๐๐๐๒๕ เข้าเป็นสมาชิกพรรค เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๑ และปัจจุบันได้พ้นจากสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์แล้วตั้งแต่วันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้แจ้งข้อมูลในการตรวจสอบสถานภาพการเป็นสมาชิก พรรคการเมืองดังกล่าวให้ผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัดปราจีนบุรีทราบแล้ว ตามหนังสือ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ค่วนที่สุด ที่ ลต ๐๔๐๑/๓๑๗๑ ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

ในการตรวจสอบการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองจากระบบบริหารฐานข้อมูลพรรคการเมือง ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง นางสุนทร ไพโรหิรัญ ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัยและพัฒนาระบบ บริหารฐานข้อมูลพรรคการเมือง ได้ให้ถ้อยคำไว้ว่า ในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้แจ้งให้พรรคการเมืองทุกพรรคตรวจสอบและจัดทำข้อมูลของสมาชิกพรรคการเมือง เพื่อนำข้อมูล เข้าสู่ระบบบริหารฐานข้อมูลพรรคการเมือง ทั้งนี้ เพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๕ วรรคเจ็ด ที่บัญญัติให้สำนักงาน คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีทะเบียนสมาชิกพรรคการเมืองของทุกพรรคการเมืองในระบบ อิเล็กทรอนิกส์ และให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าทะเบียนดังกล่าวเป็นทะเบียนที่ถูกต้องและแท้จริง ตามกฎหมาย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้เป็นอย่างอื่น โดยในการจัดทำระบบข้อมูลของสมาชิกพรรคการเมือง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้นำข้อมูลเดิมทั้งหมดส่งให้พรรคการเมืองทุกพรรค รวมถึง พรรคประชาธิปัตย์ด้วย เพื่อตรวจสอบว่าข้อมูลเดิมของพรรคการเมือง มีข้อมูลใดบ้างที่จะต้องแก้ไข และส่งให้กรมการปกครองตรวจสอบความมีตัวตนหรือความซ้ำซ้อนของสมาชิกพรรคแล้วแยกประเภท ส่งไปให้พรรคการเมืองตรวจสอบ เมื่อพรรคการเมืองตรวจสอบและตอบกลับมาแล้ว สำนักงาน คณะกรรมการการเลือกตั้งจะนำข้อมูลลงในฐานข้อมูล โดยทุกพรรคการเมืองจะต้องลงลายมือชื่อ อิเล็กทรอนิกส์รับรองความถูกต้องของข้อมูล ซึ่งในการจัดทำข้อมูลสมาชิกพรรคการเมืองของ พรรคประชาธิปัตย์เพื่อเข้าสู่ระบบบริหารฐานข้อมูลพรรคการเมืองไม่ปรากฏว่ามีชื่อของผู้ถูกร้อง เป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ในฐานข้อมูลกรณีนี้ แต่ได้ตรวจสอบข้อมูลในแบบแจ้งจำนวนสมาชิก พรรคการเมืองที่เพิ่มขึ้นในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมา (ปี พ.ศ. ๒๕๔๕) หรือแบบ ท.พ. ๖ และแบบแจ้ง

จำนวนสมาชิกพรรคการเมืองที่ลดลงในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมา (ปี พ.ศ. ๒๕๔๕) หรือแบบ ท.พ. ๗ ที่พรรคประชาธิปัตย์ได้แจ้งจำนวนสมาชิกที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมา (ปี พ.ศ. ๒๕๔๕) ตามหนังสือพรรคประชาธิปัตย์ ที่ ปชป. ๔๖๐๐๓๑๔/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๔๖ ต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง ปรากฏว่าตามแบบ ท.พ. ๖ มีชื่อผู้ถูกร้อง สมัครเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ เลขประจำตัวสมาชิก ๔๕๓๐๐๑๖๓๓ เมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๔๕ และไม่มีหลักฐานการลาออก จากสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ และตามแบบ ท.พ. ๗ มีชื่อผู้ถูกร้อง เลขประจำตัวสมาชิก ๔๕๓๐๐๑๖๓๓ ลาออกจากสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ เมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๔๕ จึงได้ใส่เครื่องหมายดอกจัน ๓ ดอก (***) ในช่องหมายเหตุในฐานข้อมูลดังกล่าว เพื่อแสดงเป็นที่สังเกตตามการอ้างของ พรรคประชาธิปัตย์เท่านั้น แต่มิได้หมายความว่าผู้ถูกร้อง ได้ลาออกจากการเป็นสมาชิกพรรค ประชาธิปัตย์ไปแล้ว รวมทั้งได้ตรวจสอบแบบแจ้งจำนวนสมาชิกพรรคการเมืองที่ลดลงในรอบปีปฏิทิน ที่ผ่านมาหรือแบบ ท.พ. ๗ ที่พรรคประชาธิปัตย์แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทิน ต่อ ๆ มาก็ไม่ปรากฏว่ามีการแจ้งการลาออกจากสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ของผู้ถูกร้อง ซึ่งนายสมศักดิ์ สุริยมงคล รองเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ด้านกิจการพรรคการเมืองและการออกเสียง ประชามติ ได้ให้ถ้อยคำว่า ข้อมูลสมาชิกพรรคที่พรรคประชาธิปัตย์ส่งมาให้สำนักงานคณะกรรมการ การเลือกตั้งในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ เพื่อจัดทำฐานข้อมูลสมาชิกพรรคการเมืองนั้น ไม่ปรากฏชื่อผู้ถูกร้อง ดังนั้น ระหว่างวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ถึงวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๕๐ ผู้ถูกร้อง อาจจะลาออก หรือพ้นจากสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์หรือไม่ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่มีข้อมูลรายงาน การพ้นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อมูลเกี่ยวกับการเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ ของผู้ถูกร้อง ระหว่างพรรคประชาธิปัตย์กับสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมีความแตกต่างกัน เนื่องจากในการจัดทำข้อมูลทะเบียนสมาชิกพรรคการเมืองของพรรคประชาธิปัตย์ ที่พรรคประชาธิปัตย์ รวบรวมส่งให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อเป็นข้อมูลเข้าสู่ระบบบริหารฐานข้อมูล พรรคการเมืองของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเมื่อ ปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ตามบทบัญญัติของ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่เปลี่ยนแปลงให้สำนักงาน คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้จัดทำทะเบียนสมาชิกพรรคการเมืองแทนพรรคการเมืองตามกฎหมายเดิม นั้น ทั้งนายสมศักดิ์ สุริยมงคล รองเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง และนางสุนทรี ไพรหิรัญ

ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัยและพัฒนาระบบบริหารฐานข้อมูลพรรคการเมือง ต่างยืนยันว่าไม่ปรากฏชื่อผู้ถูกร้อง เป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ในฐานข้อมูลดังกล่าว แต่นางสุนทรี ไพโรหิรัญ ได้ตรวจสอบแบบแจ้ง จำนวนสมาชิกพรรคการเมืองที่เพิ่มขึ้นในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมา (ปี พ.ศ. ๒๕๔๕) หรือ แบบ ท.พ. ๖ ที่พรรคประชาธิปัตย์แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองพบว่ามีชื่อผู้ถูกร้อง สมักรเป็นสมาชิก พรรคประชาธิปัตย์ เลขประจำตัวสมาชิก ๔๕๓๐๐๑๖๓๓ เมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๔๕ และไม่มี หลักฐานการลาออกจากสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ จึงได้ทำเครื่องหมายดอกจัน ๓ ดอก (***) ไว้ในช่องหมายเหตุเพื่อเป็นข้อสังเกตของข้อมูลของพรรคประชาธิปัตย์ที่ส่งมาให้สำนักงาน คณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นความเข้าใจของนางสุนทรี ไพโรหิรัญ เท่านั้น โดยมีได้มีการ ตรวจสอบเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องตามความเป็นจริงแต่อย่างไร

ดังนั้น เมื่อปรากฏว่าข้อมูลการเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ของผู้ถูกร้อง ระหว่าง พรรคประชาธิปัตย์กับสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งแตกต่างกัน สำนักงานคณะกรรมการ การเลือกตั้งในฐานะผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำทะเบียนสมาชิกพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ควรจะได้ตรวจสอบข้อมูลทะเบียนสมาชิก ดังกล่าวกับพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดทำข้อมูลทะเบียนสมาชิกก่อนปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ เพื่อให้ได้ข้อมูลถูกต้อง ตามความเป็นจริง แล้วจึงนำข้อมูลทะเบียนสมาชิกเข้าระบบบริหารฐานข้อมูลพรรคการเมือง การนำข้อมูลที่แตกต่างกันเข้าระบบบริหารฐานข้อมูลพรรคการเมืองของสำนักงานคณะกรรมการ การเลือกตั้ง จึงไม่อาจถือได้ว่าข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลที่ถูกต้องหรือแท้จริงตามกฎหมาย อีกทั้ง ในการตรวจสอบคุณสมบัติของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดปราจีนบุรี จากระบบบริหาร ฐานข้อมูลพรรคการเมืองที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจัดทำไว้ ซึ่งเป็นข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๐ ได้มีการหมายเหตุไว้ว่า ผู้ถูกร้อง ในปัจจุบันไม่ได้เป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ ประกอบกับพรรคประชาธิปัตย์ได้มีหนังสือยืนยันต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดปราจีนบุรี และสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมาโดยตลอดว่า ผู้ถูกร้อง ได้ลาออกจากการเป็นสมาชิก พรรคประชาธิปัตย์แล้ว ตั้งแต่วันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๔๕ จึงเชื่อว่า ผู้ถูกร้อง ไม่ได้สมักรเป็น สมาชิกพรรคประชาธิปัตย์เมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๔๕

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นว่า ผู้ถูกร้อง ได้ลาออกจากการเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์แล้วตั้งแต่วันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ซึ่งพ้นจากการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองมาแล้วเกินห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง สมาชิกภาพการเป็นสมาชิกวุฒิสภาของผู้ถูกร้องจึงไม่สิ้นสุดลง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๑๕ (๔) ประกอบมาตรา ๑๑๕ (๖)

นายอุดมศักดิ์ นิตินนตรี

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ